

Abstrakt

Struktura člověka a možnost mystické zkušenosti. Tomistický pohled

Psychologická struktura člověka může být uvažována jako potenciál pro mystickou zkušenost. V tomto psychologickém významu vykládáme mystické svědectví sv. Terezie z Ávily (1515-1582). Používáme přitom tomistickou antropologickou teorii (jejíž terminologii, přinejmenším terminologii, používala i sama Terezie). Terezie říká, že schopností, která je v mystické kontemplaci zaměstnána láskou, je vůle. Jelikož vůle je dnes běžně chápána spíše jako schopnost činit rozhodnutí a vytrvat v nich, je třeba Tereziino zvláštní tvrzení nějak interpretovat. Tomistická teorie nám dovoluje koncipovat vůli jako spirituální schopnost k lásce. Tomáš Akvinský nám navíc zanechal určité vysvětlení způsobu, jak vůle vykonává vliv na emotivitu. Mystická zkušenost nezůstává pouze v čistě duchovní sféře duše, nýbrž „přetéká“ do smyslové (emoční), i do tělesné oblasti. Konečně nám tomistické distinkce mezi představivostí a intelektivním poznáním, mezi přemítáním a prostým intelektivním nahlédnutím a mezi pasivním a aktivním intelektem dovolují vysvětlit, jak může být intelekt pojímán jako kapacita pro mystické poznání.